

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні вченої ради
філологічного факультету
протокол № 6 від 22.01.2020 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування вступників
для здобуття ступеня освіти «Магістр»
за спеціальністю 035.10 «Філологія. Прикладна лінгвістика»
зі спеціалізації «Прикладна лінгвістика»
Освітня програма «Публічна лінгвістика»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Завдання фахового випробування передбачають перевірку й оцінку знань, умінь і навичок. Важливим завданням фахових вступних випробувань постає пошук вступниками взаємозв'язків між різними лінгвістичними курсами й уміння застосовувати набуті знання в різних лінгвістичних курсах при розкритті певного теоретичного, теоретико-прикладного чи суто прикладного питання або в суто практичному аналізі того чи іншого лінгвістичного явища.

Фахове випробування вступників для здобуття СО «Магістр» охоплює розділи курсу сучасної української літературної мови, прикладної лінгвістики, риторики, історії світової та української культури.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Українська мова» (Фонетика. Орфоепія. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Словотвір, морфеміка, морфологія. Синтаксис. Стилїстика і культура мовлення), «Прикладна лінгвістика» (Прикладна фонетика. Прикладна морфологія. Прикладний синтаксис. Прикладна лексикологія. Комп'ютерна лексикографія. Дискурс. Комп'ютерна лінгвістика. Комп'ютерна графіка), «Риторика», «Історія культури» (Історія світової культури. Історія української культури).

Методика проведення фахових випробувань передбачає оцінювання рівня умінь вступників розкривати ті чи інші теоретичні постулати, простежувати аналізоване мовне явище в його системно-структурному вимірі. Питання орієнтовані також на перевірку системи знань вступника та його уміння чітко будувати свою відповідь із використанням належної кількості фактів й аргументів, оперуванням відповідним ілюстративним матеріалом для доведення свого аргументу.

ПРОГРАМА

фахового випробування вступників
для здобуття ступеня освіти «Магістр»
за спеціальністю 035.10 «Філологія. Прикладна лінгвістика»
зі спеціалізації «Прикладна лінгвістика»
Освітня програма «Публічна лінгвістика»

ФОНЕТИКА. ОРФОЕПІЯ. ОРФОГРАФІЯ

Звуки мовлення і звуки мови. Поняття фонем. Основні функції фонем. Варіанти фонем. Нейтралізація фонем. Голосні фонем, їх склад. Питання про кількість голосних фонем української мови в дослідженнях українських вчених. Диференційні ознаки голосних фонем. Система голосних фонем. Приголосні фонем, їх склад. Питання про кількість приголосних фонем в українській мові. Диференційні ознаки приголосних фонем. Система приголосних фонем. Видозміни приголосних фонем: асиміляція, спрощення, дисиміляція. Чергування голосних фонем: <о>, <е> з фонетичним нулем; <о>, <е> з <і>; <е> з <о> після шиплячих та <й>. Чергування приголосних фонем: <г>, <к>, <х> - <ж>, <ч>, <ш>; <г>, <к>, <х> - <з'>, <ц'>, <с'>; зубних з ясенними; однієї фонемі зі сполученням двох. Склад як одиниця фонетики. Основні теорії складу (сонорна, експіраторна, м'язового напруження). Структура складу і його компоненти. Типи складів: прикриті, напівприкриті та неприкриті; відкриті, закриті та напівзакриті. Складоподіл в українській мові. Словесний наголос, його функції. Місце наголосу в слові в українській мові. Рухомий і нерухомий наголос при словозміні і словотворенні. Орфоепічні норми в системі голосних і приголосних. Кодифікація орфоепічних норм. Орфографія. Розділи української орфографії. Принципи української орфографії: фонетичний, морфологічний, традиційний, диференційний.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ

Лексичне значення слова. Структура лексичного значення: архісеми, диференційні семи, конотативні семи. Полісемія слова. Семантична структура полісемічного слова. Ієрархія значень і типи полісемії в українській мові. Метафора й метонімія як способи семантичної деривації. Види метафор. Продуктивні моделі метонімічних перенесень. Синекдоха як різновид метонімії. Лексичні омоніми, їх типи. Відмежування лексичних омонімів від випадків відносної омонімії. Проблема розмежування омонімії й полісемії. Лексичні синоніми. Абсолютна синонімія. Типи синонімів за характером відмінностей. Синонімічний ряд і його домінанта. Поняття про квазісиноніми. Словники синонімів. Лексичні антоніми. Структурні й семантичні типи антонімів. Поняття про енантіосемію. Стилістичні прийоми, побудовані на антонімії. Словники антонімів. Лексичні пласти української лексики за походженням. Питома українська лексика, її ознаки. Лексичні запозичення. Освоєння запозичених слів. Етимологічні словники. Словники іншомовних слів. Стилістична диференціація лексики української мови. Стилістично нейтральна лексика. Розмовна лексика, її види. Книжна лексика, її види. Динамічні потенції лексико-семантичної системи мови. Активна лексика. Застаріла лексика, її види. Неологізми, їх види. Оказіоналізми. Фразеологізм як одиниця мови (визначення, ознаки). Питання про обсяг фразеології. Семантичні типи фразеологізмів. Системні відношення у сфері фразеології. Фразеологічні словники української мови.

МОРФЕМІКА. СЛОВОТВІР. МОРФОЛОГІЯ

Способи словотвору і структурні класи слів. Поняття морфем. Історичний характер морфемної структури слова. Морфологія як учення про граматичні форми слова і граматичні категорії. Питання про частини мови та їх класифікацію в мовознавчій літературі. Граматичні категорії іменника. Відміни іменників та їх історичне формування. Питання про місце числівників у системі частин мови. Місце займенника в системі частин мови. Особливості граматичних категорій займенника. Форми дієслова. Власне дієслівні граматичні категорії. Питання про частиномовний статус службових слів.

СИНТАКСИС

Типологія синтаксичних зв'язків. Сучасна українська синтаксична класиологія. Формально-граматичний аспект речення. Типологія головних членів речення. Традиційне та нове вчення про другорядні члени речення. Проблема односкладного речення в сучасній українській мові. Поняття про синтаксичне ускладнення простого речення. Семантична складність речення і формальне ускладнення простого речення. Синтаксис складного речення. Визначальні структурно-семантичні ознаки складного речення в сучасній українській мові. Змістова та інтонаційна єдність частин складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення. Поняття про складносурядне речення, його структура та місце в системі мови. Засоби організації складносурядних речень як цілісної структури. Поняття про складнопірядне речення. Етапи становлення та еволюція поглядів. Основні класифікації складнопірядних речень в українській мові. Текст. Граматичні категорії тексту. Текст, контекст і текстуалітет. Функції тексту.

СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ

Стилістичні конотації. Загальна характеристика. Функціонально-стильові та емоційно-експресивні значення фразеологічних одиниць. Функціонально-стильові та емоційно-експресивні значення лексичних одиниць. Стилістичні конотації словотвірних засобів. Загальна характеристика стилів української мови. Поняття норми, нормалізації, кодифікації. Пуризм. Загальна характеристика комунікативних якостей мовлення.

ПРИКЛАДНА ФОНЕТИКА

Принципи творення звуків. Основні поняття прикладної фонетики. Принципи і властивості цифрового звука. Механічні синтезатори мовлення. Електричні синтезатори мовлення. Лінгвістичний етап синтезу систем Text – to – speech. Методи автоматичного розпізнавання мовлення.

ПРИКЛАДНА МОРФОЛОГІЯ

Завдання і напрямки прикладної морфології. Автоматичний морфологічний аналіз зі словником основ. Автоматичний морфологічний аналіз зі словником словоформ. Автоматичний морфологічний аналіз на основі квазіфлексій. Етапи автоматичного морфологічного аналізу. Система Г.Г. Белоногова.

ПРИКЛАДНИЙ СИНТАКСИС

Традиційна і сучасна синтаксична теорія. Початковий етап породжувальної граматики. Стандартна теорія. Поняття трансформації в історії породжувальної граматики. Синтаксичні відношення у словосполученні. Поняття вершини (головного члена). Поняття перехідності. Ядерні та периферійні аргументи. Семантичні відношення імені та дієслова: ролі та гіперролі. Підходи до визначення речення в прикладному синтаксисі. Базові конструкції в мовах світу. Поверхнево-синтаксичні відношення (на матеріалі англійської мови). Переваги і недоліки різноманітних способів репрезентації синтаксичної структури.

ПРИКЛАДНА ЛЕКСИКОГРАФІЯ

Інтегрована лексикографічна система "Словники України". ПроЛінгОфіс – склад, особливості роботи та налаштування системи. Типи комп'ютерних словників. Робота з системою ABBYY Lingvo. Укладання комп'ютерної версії словника у форматі DSL. База даних MS ACCESS як основа комп'ютерного словника.

КОМП'ЮТЕРНА ЛІНГВІСТИКА

Завдання і напрямки комп'ютерної лінгвістики. Автоматичне розпізнавання тексту. Робота з ABBYY FineReader. Автоматичне реферування тексту: принципи, методи, програмні продукти. Методи опису формальних мов. Регулярні вирази. Таргетинг й автоматичне визначення тематики тексту.

КОМП'ЮТЕРНА ГРАФІКА

Апаратне і програмне забезпечення комп'ютера для роботи з графікою. Особливості і сфери застосування растрової графіки. Особливості і сфери застосування векторної графіки. Інструменти й особливості анімованої графіки. Макетування видань різних типів.

ДИСКУРС

Дискурс і гіпертекст. Дискурс як процес орієнтованого відображення світу. Ігровий чинник у мові. Міжжанрова спільність операторів дискурсу. Самовідображення мовця-суб'єкта в дискурсі.

РИТОРИКА

Риторика – наука про красномовство. Основні поняття класичної риторики. Види красномовства. Історія риторики. Антична риторика. Основоположні розділи класичної риторики. Риторика XIV – XX ст. Сучасна риторика Середньовіччя (XIV – перша половина XVIII ст.). Розвиток риторики (XVIII – початок XX ст.). Сучасне ораторське мистецтво. Практичні аспекти загальної риторики. Методика та етапи підготовки промови. Логіка та емоції в промові. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора. Структура ораторського твору. Типи промов. Зовнішня культура оратора.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ

Історія світової культури. Поняття світової культури. Типологія культури в часі (історичний підхід) і проблема періодизації.

Первісна культурно-історична епоха: Первісна культура як культурологічне поняття. Особливості первісної культурно-історичної епохи: синкретизм, однорідність, „сапієнтність”. Первісна епоха як основа культури людства.

Стародавній Схід як культурно-історична епоха: Особливості епохи: традиційність, консерватизм, життєздатність, синкретизм. Старосхідні цивілізації як частина сучасної культури.

Історія культури Стародавнього Єгипту: Релігійно-міфологічні уявлення. Писемність, освіта та розвиток наукових знань у Стародавньому Єгипті. Монументальне будівництво: піраміди, сфінкси, храми.

Розвиток культури Месопотамії: Періодизація історії культури Межиріччя. Релігійно-міфологічні уявлення. Клинописна писемність, розвиток освіти, бібліотечна справа, здобутки науково-практичних знань. «Епос про Гільгамеша» як літературний шедевр. Внесок Межиріччя в розвиток світової культури.

Особливості культури Східного Середземномор'я: Хронологічні рамки та періодизація історії культури Фінікії та Іудеї. Висока культура фінікійських ремесел і торгівлі. Винайдення алфавітного письма. Монотеїстична релігія іудаїзму. Старий Завіт – священна книга іудеїв та християн. Біблія як джерело історії і пам'ятка культури.

Етапи становлення та розвитку культури стародавнього Ірану: Періодизація історії культури Стародавнього Ірану. Еламська культура. Мідійська культура як основа культурного розвитку персів. Культура періоду Ахеменідів. Релігія зороастризму. „Імперський ахеменідський стиль” як канон архітектури. Вплив Стародавнього Ірану на світову культуру.

Типові риси історії культури Стародавньої Індії: Релігійний критерій періодизації історії культури Стародавньої Індії. Протоіндійська цивілізація та міграція індоарійців. Ведизм, індуїзм, буддизм. Писемність, освіта та наукові знання. Всесвітньо-історичне значення давньоіндійської культури.

Історична своєрідність культури Стародавнього Китаю: Конфуціанство, моїзм, легізм, даосизм. Ієрогліфічна писемність та розвиток природничо-наукових знань. Китайські винаходи. Старокитайська література. Всесвітньо-історичне значення давньої китайської культури.

Формування та особливості культурного розвитку давньої Америки: Періодизація історії культури Давньої Америки. Культура ольмеків, Теотіуакана, тольтеків, ацтекська цивілізація та культура майя. Давні цивілізації в Андській області, культура інків.

Релігійно-міфологічні уявлення та розвиток наукових знань, календарі. Пірамідальна забудова. Історичне значення культури давньої Америки.

Античність як культурно-історична епоха: Антропоморфізм, космологізм, міфологізм як культурні доміанти античності. Проблема періодизації. Універсалізм античної культури.

Історія культури Стародавньої Греції: Крито-мікенська культура. Героїчний період, становлення релігійно-міфологічних уявлень. Культура архаїчного періоду. Класичний період давньогрецької культури: література, філософія, мистецтво, наука. Період еллінізму: містобудівництво, філософія, скульптура. Всесвітньо-історичне значення давньогрецької культури.

Розвиток культури Стародавнього Риму: Етруська культура. Культура Стародавнього Риму за правління царів. Період римської республіки, „Закони XII таблиць”. „Золотий вік” правління Октавіана Августа: розвиток літератури, філософії, архітектури.

Середньовіччя як культурно-історична епоха: „Середньовіччя” як культурологічне поняття. Проблема періодизації середньовічної культури. Типові риси історії культури: теоцентризм, догматизм, канонічність, дидактизм, самозаглибленість, аскетизм, символізм, алегоризм. Релігійність як доміанта культурно-історичної епохи.

Історія культури західноєвропейського Середньовіччя: Християнство і його вплив на культуру західноєвропейського Середньовіччя: патристика та схоластика, чернечі ордени. Середньовічне місто. Університет як якісно новий тип навчального закладу. Середньовічне мистецтво: романський стиль і готика.

Особливості історії культури Візантії: Періодизація візантійської культури. Константинопольський університет. Візантійська імперія за правління Юстиніана. Архітектурний та іконографічний канони. Вселенські собори та розкол християнства. Грецькі отці церкви. Вплив візантійської культури на давньоукраїнську.

Історія середньовічної культури арабського сходу: Періодизація та особливості середньовічної культури арабського Сходу. Іслам як доміанта культури і основний консолідуючий чинник. Розвиток наукових знань. Догматизм, канонічність, символізм арабського мистецтва. Значення середньовічної арабської культури.

Розвиток середньовічної культури Індії та Далекого Сходу: Періодизація та особливості середньовічної культури Індії, Китаю та Японії. Раджпутський період середньовічної Індії, епохи Делійського султанату та Могольської імперії. Культура Середньовіччя в Китаї та Японії. Історичне значення середньовічної культури народів Азії.

Ренесанс як культурно-історична епоха: „Ренесанс” як культурологічне поняття. Періодизація італійського Ренесансу. Антропоцентризм як доміанта культурної епохи. Типові риси культури Відродження. Особливості італійського Ренесансу і Північного Відродження.

Історія культури італійського Ренесансу: Раннє Відродження: флорентійська Платонівська Академія та розвиток літератури. Високий Ренесанс – вершина титанізму й антропоцентризму. Творчість Леонардо да Вінчі, Рафаеля Санті, Мікеланджело Буонаротті. Пізнє Відродження. Всесвітньо-історичне значення італійського Ренесансу.

Основні тенденції історії культури Північного Відродження: „Північне Відродження” як культурологічне поняття. Особливості Північного Відродження у Нідерландах, Німеччині, Франції, Англії. Значення культури Північного Відродження. Культурна взаємодія ренесансних ідей у різних частинах Європи, їх вплив на українські землі.

Реформація в культурі Європи: Особливості культури доби Реформації. Діяльність Мартіна Лютера. Жан Кальвін і кальвінізм. Протестантизм як наслідок Реформації (лютеранство, кальвінізм, англіканство). Контрреформаційний рух.

Новий час як культурно-історична епоха: Хронологічні рамки та періоди історії культури Нового часу. Типові риси історії культури: антропоцентризм, сцієнтизм, європоцентризм. Раціоналізм як доміанта новочасної культури. Науково-філософська революція „віку геніїв”.

Художні напрями XVII століття: Бароко як світорозуміння і напрям художньої культури. Класицизм та його вияви в культурі Європи. Реалістична тенденція в мистецтві XVII ст. Культурна комунікація, поширення бароко і класицизму в українській культурі.

Особливості розвитку культури доби Просвітництва: Доба Просвітництва: культ розуму як домінанта культури. Англійське та німецьке Просвітництво. Особливості французького Просвітництва. Художні напрями Просвітництва. Значення доби Просвітництва і вплив просвітницьких ідей на українську духовність.

Історія культури XIX століття: Традиційні новочасні цінності культури XIX ст.: антропоцентризм, раціоналізм, сцієнтизм, європоцентризм. Формування світової культури як єдності багатоманіття. Науково-технічний прогрес. Розвиток філософії. Історичне значення досягнень культури XIX ст.

Мистецькі напрями XIX століття: Мистецький плюралізм XIX ст. Романтизм як ідейний, художньо-естетичний напрям та тип світогляду. Особливості та вияви реалізму. Натуралізм як художньо-естетичний стиль. Імпресіонізм як альтернативний мистецький напрям. Особливості та течії постімпресіонізму. Символізм та еклектизм у мистецтві XIX ст.

Новітня культурно-історична епоха: Особливості історії культури XX ст. : занепад традиційних засад, духовна криза, поширення маскультури. Культурологічна думка про XX століття. Протистояння сцієнтизму і антисцієнтизму. Проблема формування нової філософсько-світоглядної парадигми.

Модернізм як культурний феномен: Особливості мистецького життя XX століття: реалістична та модерністська тенденції. Модернізм як культурне новаторство. Культурна взаємодія народів світу у XX столітті та вплив модернізму та українську культуру.

Історія культури доби постмодернізму: „Постмодернізм” як культурологічне поняття. Реалістична тенденція в культурі другої половини XX століття. Особливості постмодернізму: заперечення традицій, норм, цінностей, прагнення до необмеженої свободи. Мистецтво постмодернізму як грандіозний художній експеримент, перехід до нової епохи.

Основні тенденції сучасної культури народів світу: Сучасна культура як вияв тенденції діалогізму і плюралізму. Культурні феномени XX століття: Японія, Китай, арабський Схід, Африка, Латинська Америка. Сучасний світ як культурна єдність у багатоманітті. Моральні, інтелектуальні, естетичні цінності – духовна вісь історії світової культури.

Історія української культури. Актуальні завдання і методологічні проблеми дослідження української національної культури: Історія української культури як предмет культурології та українознавства. Історіографія досліджень української культури: етапи та сучасний стан. Методологічна проблема типології української культури. Періодизація історії української культури. Українська ментальність. Поняття ментальності та національного характеру.

Етно- та культурогенез українського народу: Проблема етногенезу українців у вітчизняній та зарубіжній історіографії. Антропогенетичні аспекти процесу формування української нації. Самобутність соматологічно-психологічного українського етнічного типу.

Кам'яний вік на території України. Трипільська культура: Періодизація кам'яного віку на території України. Формування культурно-господарських зон у межах України. Духовна культура трипільців. Мистецтво.

Кочові племена та їхня роль у формуванні української культури. Античні колонії Північного Причорномор'я: Кіммерійці: проблема етнічної та культурної належності. Скіфи в давній українській культурі. Сармати на території Північного Причорномор'я. Сарматська міфологема у світогляді польсько-української шляхти (роксолани). Значення грецьких колоній у формуванні культури тубільного населення Північного Причорномор'я.

Культура східних слов'ян: міфологічний простір та релігійні вірування: Проблема походження східнослов'янських племен. Індоевропейська міфологія у світогляді давніх слов'ян. Формування культури літописних племен: поляни, древляни, уличі, тиверці, білі хорвати, дуліби. Особливості релігійного культу східнослов'янських племен.

Культура Київської Русі: Перспектива „схід-захід” та її екстраполяція на культуру Київської Русі. Специфіка феодальної системи в суспільстві Київської Русі. Походження християнства на українських землях. Вплив християнства на формування нового типу руської культури. Розвиток мистецтва в Київській Русі.

Культура Галицько-Волинського князівства: Соціально-історичні умови розвитку культури Галицько-Волинської Русі. Характерні риси культурного феномену Галицько-

Волинського князівства. Галицька архітектурна школа. Сакральна архітектура Львова. Європейські тенденції в розвитку культури Галичини та Волині.

Феномен українського Ренесансу: умови формування, специфіка та періодизація: Суспільно-політичні умови формування нового (ренесансного) типу української культури. Формування Російського царства та проблема формування української ідентичності. Інтерпретація феномену ренесансу в українській культурі. Проблема елітарності українського ренесансного гуманізму.

Соціокультурні світи українського Ренесансу: Шляхта як провідна суспільна верства на територіях Корони польської та Речі Посполитої. Утворення надетнічно-надконфесійної ідеології „народу-шляхти”. Витоки українського козацтва. Проблема синкретизму козацької культури. Братства як соціокультурний феномен. Феномен змішаної соціальної мікроструктури України на основі етнічного компонента. Релігійний чинник в еволюції української культури XV – першої половини XVII ст.

Культурні здобутки українського Ренесансу: Діяльність культурно-освітніх осередків. Петро Могила та його внесок у розвиток української культури. Розвиток освіти на українських землях у XV – першій половини XVII ст. Полемічна література як елемент української ренесансної культури. Ренесанс в українській архітектурі.

Суспільно-політичні передумови формування козацького типу української культури: Козацтво як головний чинник українського суспільно-політичного та культурного життя. Проблема соціальної стратифікації українського суспільства. Київ у духовній культурі України. Києво-Могилянська академія. Запорізька Січ як соціокультурний феномен. Іван Мазепа та розквіт української барокової культури.

Соціокультурний світ України другої половини XVII – XVIII століття: зміна світоглядних парадигм: Формування моделі української культури Нового часу. Визвольна війна як детермінанта формування нових культурних вартостей. Образ української історії в творчості козацької інтелектуальної еліти. Січ – символ в українському культурному просторі.

Культура українського бароко: Світоглядно-естетичні засади українського бароко. Інтерпретація бароко як національно-органічного стилю в українській культурі (Дм. Чижевський). Перетворення „культури в Україні” на „українську культуру”. Нові здобутки українського барокового мистецтва.

Проблема періодизації української культури кінця XVIII – початку XX століття. Новий „культурний ландшафт” України: Поняття модерної української культури як культури нового часу (Н. Яковенко, З. Когут, Я. Грицак). Суспільно-політичні обставини формування модерної української культури. Проблема формування української нації. Поняття національно-культурного відродження. Проблема трансформації структури українського культурного життя. „Культурний ландшафт” як географія культурних центрів, їхній характер та способи взаємозв’язку.

Дворянський період національно-культурного відродження та його культурні здобутки: Формування української національної ідеї в середовищі українського дворянства (козацької старшини). Витоки українського романтизму. Початки українського професійного театру. Архітектурне мистецтво України.

Українська культура другої половини XIX століття: Народницький період національно-культурного відродження: особливості та етапи розвитку. Кирило-Мефодіївське товариство та формування української національної ідеї. Реформа 1861 року та зміна соціокультурної ситуації в Україні. Реалізм в українському мистецтві. Еволюція українського музичного мистецтва. Витоки українського модернізму.

Особливості формування модерної української культури в Галичині: Особливості та періодизація національно-культурного відродження в Галичині. Культурно-просвітницька діяльність представників Української греко-католицької церкви. Політичний етап українського національного відродження. Поєднання культурно-просвітницьких та політичних ідей. Витоки модернізму в українському малярстві та архітектурі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

УКРАЇНСЬКА МОВА. ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА. РИТОРИКА

- Авксентьев, Л. Г. Сучасна українська мова: фразеологія [Текст] / Л.Г. Авксентьев. – Харків : Вища школа, 1983. – 137 с.
- Александров А.Н. Риторика : Учебное пособие для вузов. – М., 1999.
- Анисимов, А. В. Компьютерная лингвистика для всех : Мифы. Алгоритмы. Язык [Текст] / А.В. Анисимов. – К. : Наукова думка, 1991. – 208 с.
- Аристотель. Риторика. Античные риторика. – М., 1978.
- Бабич, Н. Д. Основи культури мовлення [Текст] / Н.Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
- Бабич, Н.Д. Практична стилістика і культура української мови [Текст] / Н.Д. Бабич. – Львів : Світ, 2003.
- Баева О .А. Ораторское искусство и деловое общение. – Минск, 2001.
- Баранов, А. Н. Введение в прикладную лингвистику : Учеб. пособие [Текст] / А.Н. Баранов. – М. : Едиториал УРСС, 2003. – 360 с.
- Безпояско, О. К. Граматика української мови [Текст] / О.К. Безпояско, К.Г. Городенська. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
- Вандишев В.М. Риторика. – К., 2003.
- Винницький, В. М. Наголос в сучасній українській мові [Текст] / В.М. Винницький. – К. : Радянська шк., 1984. – 160 с.
- Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник [Текст] / І.Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
- Вихованець, І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови [Текст] / І.Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.
- Вихованець, І. Р. Частина мови у семантико-граматичному аспекті [Текст] / І.Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1988. – 256 с.
- Вихованець, І. Р. Теоретична морфологія української мови [Текст] / І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська. – К. : Пульсари, 2004. – 398 с.
- Волошин, В. Г. Комп'ютерна лінгвістика [Текст] / В. Г. Волошин : Навчальний посібник. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 382 с.
- Горецький, С. Й. Історія української лексикографії [Текст] / С. Й. Горецький. – К. : Акад. наук УРСР, 1963. – 224 с.
- Грищенко, А. П. Сучасна українська літературна мова [Текст] / А.П. Грищенко, Л.І. Мацько, М.Я. Плющ. – К. : Вища школа, 1997. – С.11-97, 98-253.
- Грязнухіна, Т. О. Система автоматичного морфологічного аналізу українського наукового тексту [BookSection] // Проблеми українізації комп'ютерів. – К. : [s.n.], 1993. – С. 42-46.
- Гурвич С.С., Погорелко В.Ф., Герман М.А. Основи риторики. – К., 1988.
- Данилюк, І. Г. Прикладна морфологія : Навч. посібник [Текст] / І.Г. Данилюк. – Донецьк : ДонНУ, 2010. – 216 с.
- Данилюк, І. Г. Сучасні методи розпізнавання мовлення [Текст] / І.Г. Данилюк // Мовознавчий вісник: Зб. наук. пр. / МОН України. Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : [автор невідомий], 2009 р. – Вип. 9. – С. 15-21.
- Дарчук, Н. П. Комп'ютерна лінгвістика [Текст] / Н.П. Дарчук. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 351 с.
- Дзера, О. Англійська й українська лексикографія (коротка теорія та історія) [Текст] / О. Дзера. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2004. – 169 с.
- Дубічинський, В. В. Українська лексикографія : історія, сучасність та комп'ютерні технології [Текст] / В. В. Дубічинський : Навч. посібник / Національний технічний ун-т «Харківський політехнічний ін-т». – Х. : НТУ "ХПІ", 2004. – 164 с.
- Єрмоленко, С. Я. Нариси з української словесності : Стилістика та культура мови [Текст] / С.Я. Єрмоленко. – К. : Довіра, 1999, – 432 с.
- Жовтобрюх, М. А. Курс сучасної української літературної мови [Текст] / М.А. Жовтобрюх, Б.М. Кулик. – К. : Вища школа, 1972.

Загнітко, А. П. Теоретична граматика української мови : Синтаксис : Монографія [Текст] / А.П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2001. – 662 с.

Загнітко, А. П. Теоретична граматика української мови [Текст] / А.П. Загнітко. – Донецьк : ДонДУ, 1996. – 437 с.

Загнітко, А. П. Теорія сучасного синтаксису [Текст] / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 378 с.

Зубов, А. В., Зубова, И.И. Информационный технологии в лингвистике [Текст] / А. В. Зубов, И. И. Зубова. – М. : Академия, 2004. – 208 с.

Історія української мови: Морфологія / С.П. Бевзенко, А.П. Грищенко, Т.Б. Лукінова та ін. – К. : Наукова думка, 1978.

Історія української мови: Фонетика / М.А. Жовтобрюх, В.М. Русанівський, В.Г. Скляренко. – К. : Наукова думка, 1979.

Карпіловська, Є. А. Вступ до комп'ютерної лінгвістики [Текст] / Є. А. Карпіловська. – Донецьк : Юго-Восток, 2003. – 184 с.

Клименко, Н. Ф. Основи морфеміки сучасної української мови [Текст] / Н.Ф. Клименко. – К. : ІЗМН, 1998. – 182 с.

Коваль, А. П. Практична стилістика сучасної української мови [Текст] / А.П. Коваль. – К. : Вища школа, 1987. – 352 с.

Коструба, П. П. Фонетика сучасної української літературної мови [Текст] / П.П. Коструба. – Ч. 1. – Львів, 1963. – 100 с.

Курс сучасної української літературної мови / За ред. Л. А. Булаховського. – К. : Рад. шк., 1951. – Т. 2: Синтаксис. – 465 с.

Лисиченко, Л. А. Лексикологія сучасної української мови: Семантична структура слова [Текст] / Л.А. Лисиченко. – Харків : Вища школа, 1977. – 114 с.

Марчук, Ю. Н. Компьютерная лингвистика : учебное пособие [Текст] / Ю.Н. Марчук. – М. : АСТ, Восток, 2007. – 317 с.

Мацько, Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К., 2003.

Мацько, Л.І. Стилiстика української мови [Текст] / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К. : Вища школа, 2003.

Партико, З. В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика : Вступ до спеціальності : Навчальний посiбник [Текст] / З.В. Партико. – Львів : Афіша, 2008. – 224 с.

Пентиліюк, М. Ф. Культура мови і стилістика [Текст] / М.Ф. Пентиліюк. – К. : Вежа, 1994. – 240 с.

Перебийніс, В. І. Традиційна та комп'ютерна лексикографія : Навч. посiбник [Текст] / В.І. Перебийніс, В.М. Сорокін. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. – 218 с.

Потапова, Р. К. Новые информационные технологии и лингвистика : Учебное пособие [Текст] / Р.К. Потапова. – М. : Едиториал УРСС, 2004. – 320 с.

Путіліна, О.Л. Прикладний синтаксис. Навчально-методичний посiбник із курсу «Прикладний синтаксис» для студентів спеціальності 6.020303 «Прикладна лінгвістика» [Текст] / О. Л. Путіліна / За ред. А.П. Загнітка. – Донецьк : ДонНУ, 2011. – 62 с.

Сагач Г.М., Юніна О.А. Загальна риторика. – К., 1992.

Скрипник, Л. Г. Фразеологія української мови [Текст] / Л.Г. Скрипник. – К. : Наук. думка, 1973. – 248 с.

Слинько, І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання: Навч. Посiбник [Текст] / І.І. Слинько, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К.: Вища шк., 1994. – 670 с.

Словотвір сучасної української літературної мови [Текст] / Відп. ред. М. А. Жовтобрюх. – К. : Наук. думка, 1979. – 406 с.

Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія [Текст] / Ред. І. К. Білодід. – К. : Наукова думка, 1973. – 438 с.

Сучасна українська літературна мова. Морфологія [Текст] / Ред. І. К. Білодід. – К. : Наукова думка, 1969. – 583 с.

Сучасна українська літературна мова. Фонетика [Текст] / Ред. І. К. Білодід. – К. : Наукова думка, 1969. – 436 с.

Тараненко, О. О. Новий словник української (концепція і принципи укладання словника) [Текст] / О. О. Тараненко. – Київ-Кам'янець-Подільський, 1996. – 171 с.

Теньер, Л. Основы структурного синтаксиса [Текст] / Л. Теньер : Перевод с франц. – М. : Прогресс, 1988. – 656 с.

Тоцька, Н. І. Сучасна літературна українська мова: Фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія [Текст] / Н.І. Тоцька. – К. : Вища школа, 1981.

Українська мова. Енциклопедія [Текст] / Ред. В. М. Русанівський, О. О. Тараненко та ін. – К. : Укр. енциклопедія, 2000. – 752 с.

Чабаненко, В.А. Стилїстика експресивних засобів української мови [Текст] / В.А. Чабаненко. – Запоріжжя, 2002. – 351 с.

Черницький, В.Б. Комп'ютерна лексикографія [Текст] / В. Б. Черницький : Навч. посіб. – Миколаїв : НУК, 2004. – 81 с.

Шопенгауер А. Эристика или искусство спорить. – СПб., 1990.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ

Бичко А. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Курс лекцій. – К., 1992.

Бойко Ю. М. Культурологія: методичні матеріали з аудиторної та самостійної роботи студентів за модульною системою. – Вінниця, 2005.

Бойко Ю. М. Українська та зарубіжна культура: історія становлення і розвитку культури стародавнього світу (курс лекцій). – Вінниця, 2001.

Бойко Ю. М. Українська та зарубіжна культура: методичні матеріали для самостійної роботи студентів. – Вінниця, 2002.

Греченко В., Чорний І., Кушнерук В., Режко В. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти. – К., 2000.

Енциклопедія українознавства. – Т. 1-4. – Львів, 1993 – 1994.

Європейська та українська культура в нарисах / За ред. І. З. Цехмістро – К., 2003.

Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л. Левчук. – К., 1997.

Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л. Левчук. – К., 2000.

Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти / Греченко В. А., Чорний І. В., Кушнерук В. А., Режко В. А. К. : Літера, 2002. – 463 с.

Історія української та зарубіжної культури/ За ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. – К. :, 2002 – 351с.

Історія української культури: Побут, письменство, мистецтво, театр, музика / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К. : Либідь, 1994. – 651 с.

Історія української культури у 5 т. Т.1. Історія культури давнього населення України. Асєєв Ю. С., Баран В. Д., Баранов І. А. Ї К. : Наукова думка, 2001. – 1134 с.

Історія української культури у 5 т. Т.2. Українська культура XIII – першої половини XVIII століть. Александрович В. С., Балусок В. Г., Боянівська М. Б. – К. : Наукова думка, 2001. – 846 с.

Історія української культури у 5 т. Т.3. Українська культура другої половини XVII – XVIII століть. Александрович В. С., Борисенко В. Й., Виврот Т.М. – К. : Наукова думка, 2003. – 1246 с.

Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура. – К., 2003.

Культура і побут населення України: Навч. посіб./ За ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – Київ: Либідь, 1993. – 288 с.

Культура і побут населення України. – К., 1991.

Культура українського народу: Навч. посіб. / В. М. Русанівський, Г. Д. Вервес, М. В. Гончаренко та ін. – К., 1994.

Курс лекцій з української та зарубіжної культури: Навч. посібник / За ред. Л. Дециньського. – Львів, 1999.

Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. А. В. Яртиця, В. П. Мельника – Львів, 2005.

Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури. – Київ: „Обереги”, 1992.

Нельговський Б.П. Українське мистецтво: Віднайдавніших часів до початку XX ст. – К., 1976.

Огієнко І. Українська культура: Коротка історія культурного життя українського народу. – К. : Фірма „Довіра”, 1992

Основи художньої культури: Теорія та історія української художньої культури: Навч. посіб. Ч. 2 / Л. В. Анучина, В. Г. Грицаненко, Н. О. Карпова та ін. / За ред. В. О. Лозового, Л. В. Анучиної. ЇХ.: Основа, 1999. – 442 с.

Полікарпов В. Лекції з історії світової культури. – Харків, 1990.

Попович М. В. Нарис історії культури України. – К., 1998.

Семчишин М. Тисяча років української культури. – К., 1993.

Словник символів культури України: Навч. посіб./ За ред. В.П.Коцура; О. І. Потапенко, М.К.Дмитренка. – К. : Міленіум, 2002.

Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Підручник / За ред. Н. Горбача, С. Гелея, З. Росінської– Львів, 1992.

Українська культура: Історія і сучасність: Навч. посіб. для студентів університетів та педагогічних інститутів / С. О. Черепанова, В. Г. Скотний, І. В. Бичко та ін. – Львів : Світ, 1994. – 455 с.

Українська культура: Лекції за редакцією Дмитра Антоновича / Упор. С. В. Ульяновська. – К. : Либідь, 1993.

Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб./ За ред. М.М. Заковича. – К. : Знання, 2000.

Українське мистецтво у полі культурного простору: Навч. посіб. / О. П. Рудницька, Л. А. Кондрацька, В. О. Смікал та ін./ За ред. О.П.Рудницької. К. : ЕксОб, 2000. 207 с.

Чмихов М.О. Давня культура. Навч. посіб. – Київ: Либідь, 1994.

Шевнюк О.Л. Українська та зарубіжна культура. – К., 2002.